

CEREBRVM GRATIA PRINCIPIS ANIMAE,
quemadmodum sensus quoque ac motus ex nostro arbitratu pendentis,
extructum esse. Caput I.

Quid quintus
liber et sextus
pertractatus.

Septimi libri
argumentum.

Cerebri fun-
ctionum par-
tium brevis
enumeratio.

In lib. de Ve-
narum et Ar-
teriarum sectio
ne.

INSTRUMENTA nutritioni famulantia duobus proximè precedentibus libris utcumq; aggressus sum. Prior namq; cibi portionisq; organa (in quorum precipuo uiscere concupiscibilem animam residere diximus) & dein propter loci uiciniam, partiumq; conexum membra generationi dedicata enarrauit. Posterior autem eas partes recensuit, quibus aëreæ substantiæ reficiendæ, ac innati caloris augendi recreandiq; munus concreditur: in quorum primario uiscere uim irascibilis animæ insitam esse inuimus, inibi Stoicorum & Peripateticorum suffragijs haud adeo acquiescentes, ut & animæ principatum in corde collocari testemur, neruosq; ab illo originem ducere donaremus. Quapropter quum sensus motusq; arbitrarij, & principis animæ (cuius beneficio imaginamur, ratiocinamur, memoramus) fomes adhuc commemoranda supersit, præsens liber illi opportunè consecrabitur, cerebrum ipsiusq; partes uniuersas unâ cum sensuum organis pertractaturus. Quemadmodum itaq; cordis substantiæ, uitalis animæ uis, ac propriæ iccoris carni, naturalis animæ facultas induntur, in super ut iecur crassior sanguinem impetu per corpus ruentem unâ cum uitali spiritu conficiunt, & perinde atq; hæc uiscera per dedicatos sibi canales omnibus corporis partibus suas materias deriuant, ita quoq; cerebrum aptam ipsius muneri obtinens materiâ, in proprijs sedibus, ac illius functioni appositè subministrantibus instrumentis, animale spiritum longè clarissimè tenuissimèq; parat, quo ad diuinas principis animæ operationes partim utitur, partim autem ad sensuum motusq; instrumenta per neruos tanquam per funiculos continuè distribuit, ea nunquam spiritu, qui præcipuus eorum instrumentorum functionis autor censetur, destituens, non minus sanè quam iecur & cor nullas corporis partes suis quas illis impertiunt materijs (tantisper dum ualeat homo) indigas relinquunt, etiam si non semper cum qualitate tum copia easdem diffundant. Nerui igitur (quorum originè à cerebro pendere in quarto libro indicauimus) id cerebro præstant, quod magna arteria cordi, & caua iecori, ut qui paratum à cerebro spiritum illis quibus hunc mandari oportuit instrumentis deducant, diligentesq; cerebri satellites & nuncij censeantur. Ceterum animali spiritui materiâ suppetit uitalis spiritus, in arterijs numerosa serie ambas cerebri membranas accedentibus abundans, & dein aër quem uersus cerebrum tum per foraminula priuatim olfactus organi occasione in octauo caluarie osse exculpta, tum comprimis per caluarie foramina quæ palatum spectant, inter spirandum attrahi multo antè diximus. Ac aër quidem, qui dum inspiramus per angustissimos flexuososq; & tortuosos ductus inter duram cerebri membranam ac tenuem attrahitur, atq; ob difficilem transitum extenuatur, cerebroq; aptissimus redditur, undecumq; ubi aditum reperit, in cerebri dextrum & sinistrum, & horum medium uentriculos sese insinuat. Vitalis autem spiritus & si copiosissimus in omnibus tenuis duræq; membranæ uasis ductibus ue habeatur, attamen in dextrum & sinistrum cerebri uentriculos plurimus à præcipuis arteriarum ramis fertur, quas superius obliquo longoq; ductu contra Galeni placitum caluariam perforare, atq; ad glandis cerebri pituitam excipientis latera porrigi retulimus. Ab his namq; arterijs, quas reticularè plexum Galenus efformare docuit, non minimè soboles tenuis membranæ processibus suffultæ, per humillimas dextri sinistriq; uentriculi sedes ingrediuntur, tandem secundum totum uentriculorum progressum in illorum amplitudinem incedentes. Verum præter has arterias, & quarto quem ego ita nunc cupui duræ membranæ sinu uas quoddam sub eo corpore quod testudinis cameræ ue instar arcus extructe imaginè refert, ac nobis cameratū appellatur, in anteriora cerebri per comunem dextri sinistriq; uentriculi cavitatem, seu potius tertium cerebri uentriculum contēdit. Hoc uas tandē in duos ramos bipartitum, uno ad dextrum, altero ad sinistrum uentriculum diffunditur, & eius loci arterijs commixtū, rete efformat, quod ab extimi foetus inuolueri imagine nomē inuenit. Ab aëre itaque in cerebrum ingresso, ac uitali illo spiritu ob frequentes sanè anfractus ad cerebri usus magis magisque adaptato, in cerebri dextro sinistroq; uentriculis, & ipsorum mutua concauitate

tertio ue

tertio ue uentriculo animalis spiritus à cerebri uirtute eltorum ad iustitiam cerebri substantiæ temperamento, animalis portio tertio cerebri uentriculo per oblongum clunibus & testibus assimilabuntur porrectum, in cerebrelli sinus, partim dorsalis medullæ cavitates efformat, atq; ita in neruos ab illa propagatos, animalitetur. A reliquis autem cerebri uentriculis, spiritum in nerues, ac sic in sensuum motusq; arbitrarij organa dispensantes, num spiritus ille tenuissimus per aliquos neruan secundum nerui corporis latera luminis modò ad ceduntaxat continuitate cerebri uis ad partes pertingat. A uiuorum animalium sectionibus admodū probabiliter. Sed qui in imaginatione, ratiocinatione, cogitatione nescio quorum dogmatibus acquiescens, principis animalis cerebri suo fungatur munere, haudquaquam ex se indefectisq; cerebri partium intuitu, ac deinceps ex reliquis uel leuiter in dissectione exercitatum haud latet, speculabile quid in discipulo possem, id sanè citra sanctissimum. Quis enim, Deum immortalē, huius ætatis philosopho admirabitur, qui tam ridiculè diuinæ ac summæ admiratorem, ex ipso somnijs in humanæ fabricæ conditorem inessent, nescio quam cerebri struem nugacissimè ementit atque adeo eis quos corpori præstare debuit uisibus abprocul ab oculis arcantes, suamq; tot inartificiois abunrum (pro pudor) solliciti in quantam impietatem tenuis successu rapiunt, tunc uidelicet, quum illi præceptorum operum discendi cognoscendiq; studio flagrant, pro malibus, quæ ipsis fuere tradita, rimari, altiusq; expensæ excidit, me quum in Castrensi pædagogio Louanienissimo, philosophiæ operam nauarem, in commentariorum theologia, ob idq; ad pias opiniones cum philosophorum moderatores paratissimus, in Aristotelis libros de tribus donari uentriculis, atq; horum primum anterioriorem esse, eosq; à situ ad hunc modum nomen obolari. Siquidem primus seu anterior, qui frontem respiciens nuncupatus est, quod ab hoc quinq; sensuum neruorum beneficio odores, colores, sapores, sonos, & deduci, illi homines arbitrentur. Ac proinde præcipue obiecta quinque sensuum, quorum genus sensum communem illa ad secundum uentriculum, qui meatu quodam prius de eo obiecto imaginari, ratiocinari & cogitare potest ratio tribuebatur. Tertius autē uentriculus memoriæ ex obiectis illis, de quibus abundè ratiocinatus esset, mātius uentriculus hæc prout humidior siccior ue erat, aut lapidem duriorē insculpebat. Dein pro sculpturæ triculum quæ ipsi mandantur, aut breuiori, aut longiori taria illa docent. Neque profectò tertius iste uentriculus insculpit, sed secundū uentriculi gratia, nimirū ut quod dicitur, ratiocinari instituit, ille ocyus hoc quicquid est in rationis officinā uersandū exporrigat. Ceterum uti assequeremur, tabula quædā ostendebatur nescio à quodictosq; iam uentriculos oculis subiiciens, quam nos dicitur studiosior, suis commentarijs expressius appingens uentriculos complecti nobis persuadebatur, uerum ipse nedum cerebri, ostendere arbitrabamur. Atq; hæc Opus fabrica nunq; inspicientiū sunt figmenta: qui quā in seque sermo ostenderet, qui eadem methodo qua in duum, post perfunctoriam hanc cerebri descriptionem,